

Małgorzata Szymczyk-Karnasiewicz

Lokalna aktywność i funkcjonowanie liderów miejskich

Życie osiedlowe polskich miast bardzo zmieniło się na przestrzeni ostatnich kilkadziesiąt lat. Niechęć mieszkańców do podejmowania aktywności społecznej, brak wiary w możliwość zmian w swoim najbliższym otoczeniu oraz słabe więzi sąsiedzkie to powszechne zjawiska na wielu wielkomiejских osiedlach. Towarzyszy temu szereg innych procesów społecznych, związanych – z jednej strony – ze starzeniem się całych dzielnic, a z drugiej – z wymianą ludności, która rozbija i tak już nadwątlone więzi społeczne.

Nie dziwi zatem, że większość podejmowanych inicjatyw lokalnych zmierza do większego udziału mieszkańców w życiu osiedla, gminy czy miasta. A wszystko po to, aby **popobudzić w nich odpowiedzialność za wspólną przestrzeń, a także zainteresować działalnością kulturalną i polityką lokalną oraz ułatwić integrację społeczną** (np. poprzez tworzenie sieci samopomocy). Towarzyszy temu przekonanie, że zakres i charakter podejmowanych działań powinien być wypracowany we współpracy z lokalną społecznością i poprzedzony dokładnym rozeznaniem spraw dotyczących mieszkańców: ich potrzeb, problemów oraz pomysłów na zmiany na osiedlu.

Coraz częściej pojawiają się **pionierzy, którzy inicjują różne aktywności**. Doskonale zdają sobie oni sprawę z tego, że wspólne działania mieszkańców to szansa na osiągnięcie zupełnie nowej jakości w środowisku lokalnym – zarówno w wymiarze przestrzennym, jak i społecznym. Wykorzystywany jest również fakt, iż władze lokalne coraz szerzej wspierają inicjatywy oddolne, a nawet same starają się rozwijać osiedlową aktywność. Choć **zaangażowanie społecznych i instytucjonalnych interesariuszy na rzecz inicjatyw osiedlowych wyraźnie rośnie**, to wciąż niezbędne są działania wzmacniające tę lokalną rewolucję. Potrzebni są nowi lokalni liderzy, którzy będą inspirować mieszkańców do aktywności, budować dobry wizerunek osiedla wśród sąsiedzkiej społeczności, jak również na forum miasta. Istotne jest także inicjowanie

współpracy z samorządem oraz okolicznym biznesem. To bardzo często właśnie od ich zaangażowania zależy jakość wyzwolonego kapitału społecznego oraz siła więzi społecznych na poziomie osiedlowym.

Bez aktywnych, elastycznych i świetnie przygotowanych liderów trudno sobie wyobrazić sprawne działanie lokalnych sieci wymiany i współpracy. Jest to szczególnie ważne w kontekście starzenia się społeczeństwa, narodzin „srebrnej ekonomii” oraz coraz szerszego odchodzenia od niepożądanego wzrostu gospodarczego na rzecz racjonalnego i innowacyjnego wykorzystania zasobów lokalnych (w tym zasobów społecznych). **Liderzy są gwarantem sprawnego funkcjonowania grup nieformalnych i organizacji** oraz prawidłowego dialogu z usługodawcami i decydentami. Wreszcie, ich działalność może stanowić punkt wyjścia do włączania mieszkańców w inicjatywy nakierowane na rozwiązywanie innych problemów, na przykład kwestii socjalnych. W tym sensie kolektywne działanie pod opieką sprawnych liderów pozwala zapoczątkować proces rozwiązywania problemów jednostkowych, takich jak bezrobocie, czy ubóstwo.

Odpowiedzią na te wyzwania jest cykl „Lokalnie zorientowani w Nowej Hucie”, który jest realizowany w ramach działań Centrum Obywatelskiego C10. Cykl pięciu webinarów skierowany jest głównie do mieszkańców i mieszkanki osiedli 5 dzielnic nowohuckich:

- Dzielnicę XIV Czyżyny,
- Dzielnicę XV Mistrzejowice,
- Dzielnicę XVI Bieńczyce,
- Dzielnicę XVII Wzgórza Krzesławickie,
- Dzielnica XVIII Nowa Huta.

Te, podobnie jak i inne dzielnice samorządowe naszego miasta, borykają się z deficytem zaangażowania obywatelskiego i posiadają wiele niewykorzystanych zasobów społecznych.

Zaplanowany cykl stanowi próbę zaaktywizowania nowohucian i nowohucianek. Podjęte w jego ramach działania bazować będą na zasobach i potencjałach tego obszaru. Ich głównym celem jest wyłonienie spośród mieszkańców bardziej zaangażowanych osób, które wierzą w swoją moc sprawczą oraz wiedzą, że bez ich zaangażowania, proces rewitalizacji starej Nowej Huty nie będzie przebiegał zgodnie z potrzebami społeczności lokalnej.

Na cykl składają się następujące spotkania:

24.05 - Skuteczna promocja działań obywatelskich

26.05 - Zieleń w mieście

31.05 - Społecznie zaangażowani – budowa i wzmacnianie społeczeństwa obywatelskiego

2.06 - Miasto wrażliwe, czyli jakie?

9.06 - Krakowskie dzielnice i osiedla, czyli o realizacji zasady pomocniczości w praktyce

Mamy nadzieję, że zorganizowane webinary tematyczne będą kluczem do aktywnych, silnych i zaradnych wspólnot osiedlowych.